

DUHOVNO ŽIVLJENJE

88

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Review

LETO III AÑO
KNJIGA V. LIBRO

BUENOS AIRES

4 — V — 1935

D U H O V N O Ž I V L J E N J E

Splošne kulturna tedenska slovenska izseljenska družinska revija.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokrajni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodepivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severoameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.— w/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Da sleheraemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak mesec, tudi če nam ga pošljete v znakah, in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšje nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potem bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštним giro, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Buenos Aires -- Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires — Banco Holandés, Umé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: Zadržna gospodarska banka v Ljubljani, Miklošičeva cesta, s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 -- Banco (Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL
BUENOS AIRES, ARGENTINA
Avalos 250, U. Telef. 59 (Pat.) 3919.

Slike iz naše preteklosti

1. Naša domovina v prazgodovinski dobi.

(Nadaljevanje. Začetek glej v številki 78 str. 193)

V tej dobi stopajo iz zgodovinske megle tudi prva znana imena rodov, ki so imela našo zemljo v posesti. Prištevajo jih velikemu ilirskemu plemenu, ki se je raztezalo od južne Koroške in furlanske nižine pa doli do vzhodnih meja Bosne in Hercegovine. Najznamenitejši izmed njih so bili Veneti, naseljeni po današnji Julijski Benečiji, Istri in Liburni v Istri, ter Japodi ob Kolpi.

Na ilirske rodove so udarili okrog leta 400 bojeviti Kelti iz današnje Francije in se pomešali s prvotnimi prebivalci. Vendar pa njih gospodstvo ni dolgo trajalo. Že v drugem stoletju so začeli z njimi boj Rimljani, ki so jih po preteku sto let popolnoma užugali in podjarmili.

2. Rimljani na naših tleh.

Z zgodovino narodov je kakor z življenjem posameznega človeka: ko izvrši svojo življenjsko nalogo, umre in njegovo dediščino nastopijo drugi. Tudi narodi imajo svojo mladostno, moško in starostno dobo; ko pa onemorejo, izginejo polagoma z zemeljskega površja ter napravijo prostor novim, mladostno svežim rodovom.

Taka je bila tudi usoda ljudstev, ki so kdaj živela na sedanjem slovenskem ozemlju. Keltsko — ilirski živelj, ki ga smatrajo za najstarejšo ljudsko plast na naših tleh, so začeli v 2. stoletju pr. Kr. izpodrivati Rimljani. Sicer so skoraj istočasno od severa silili tudi Germani ali Nemci, toda rimljanski pritisk je bil jačji in je potisnil za nekaj stoletij germanske rodove v ozadje.

Izprva razmeroma širki in maloštevilni Rimljani so prav tedaj razvijali izredno živabno podjetnost. Precej ko so podjarmili italijanski polotok, so nastopili pot osvajanja tujih dežel in koncentrično, na vse štiri vetrove, širili svojo moč. K temu imperialističnemu stremljenju jih je vzpodbujala ugodna lega njihove dežele. Italija je namreč že po svoji legi nekako naravno središče med Balkanom in Španijo, med Afriko in Alpami. Zato so se tudi pozneje vsakokratni posestniki Italije skušali okoristiti na rovaš svojih sosedov.

V naše kraje so prodirali Rimljani preko Beneške in Primorske. Za vojaško oporišče so že l. 181 zgradili mesto Akvilejo (Oglej), ki se je v kratkem tako povzpela, da je postala ena najvažnejših postojank na severu Adrije. V dobi slave in moči je štelo mesto nad pol milijona prebivalcev.

Nekoliko mlajši od Akvileje je Trst — Tergeste —, ki pa tedaj še ni mogel tekrovati s svojo beneško sestro. Sicer je bil sezidan tudi Trst, kakor takratna Akvileja, tik ob morju, toda visoka in kamnita brda so Trstu zastirala pogled v zaledje, Oglej pa se je nemoteno oziral na vse strani: proti zapadu na nepregledno beneško ravan, proti vzhodu na temno zelene karnske in goriške gozde, proti jugu na sinjo Adrijo in proti severozapadu na rodovitne brdske griče, tedaj ager colonicus — naselniške gorice — imenovane. Zato so se v Akvileji križala pota od Donave in Drave, Soče in Save.

Osvojitev primorskega zaledja je združena z imeni slovečih rimskih vojskovodij Julija Cezarja in Avgusta Oktavijana. Julij Cezar je dvakrat prepotoval naše dežele, da bi, kakor sam pravi, "spoznal pokrajine in ljudstvo." V spomin nanj se Triglavsko pogorje še danes imenuje tudi Julijske Alpe — *Alpae Juliae*. Cezarjevo delo je nadaljeval njegov stričnik Oktavijan, končal pa je Oktavianov pastorek Tiberij. Tako je bilo leta 14. po Kristusu že vse naše ozemlje v rokah Rimljanov, skrajne meje njih cesarstva pa so segale tja do današnjega Dunaja, Budimpešte in Belgrada.

Z Rimljani vred je prišla v naše kraje tudi rimska uprava, jezik in kultura. Primorska, Istra in del Kranjske so navadno pripadale k provinci Veneciji, vzhodni slovenski predeli pa so bili podrejeni provinci Panoniji. Vse javno in gospodarsko življenje se je osredotočevalo v mestu, ki mu je bila pridružena tudi okolica v velikem obsegu, tako na primer je pripadala k mestu Aemona — Ljubljana — vsa Ljubljanska kotlina. Tudi podeželske občine se bile nenavadno razsežne.

Iz odkepanih rimskih mest in poročil takratnih pisateljev vemo, da so se novo nastala mesta kmalu povzpela do visoke kulture in cvetočega blagostanja. Imela so ravne in s kamenjem tlakane ulice, odvajalne kanale, prostrane trge, krasna svetišča in javna kopališča. V vsakem večjem mestu je bil tudi amfiteater, kakor kažejo v Poli v Istri še danes ohranjeni ostanki. Visoke palače in vojaški tabori so imeli celo neke vrste centralno kurjavo: kurili so v skupnem prostoru spodaj v pritličju ter razgreti zrak dovajali po četverooglatih lončenih ceveh v sobe.

Za mir in varnost so skrbele močne in mnogoštevilne vojaške posadke, ki so jih Rimljani pošiljali v novo osvojene province, posebnost v obmejne predele. V našem ozemlju je bila glavna garnizija v Ptuj — Poetovio, manjše čete pa so bile v Logatecu, Ljubljani, Celju in drugod. Ker so se okrog vojaških garnizij hitro razvila mesta, je bilo število rimskih mest na našem ozemlju zelo veliko. Največ jih je nastalo v jadranskem primorju, odkoder so vodile v notranjost široke in dobro oskrbovane ceste.

V graditvi cest so bili Rimljani mojstri. Njih ceste so bile trpežne, da jih tudi poznejša stoletja niso uničila. Služile so prometu in trgovini ves srednji vek. In še danes teko naše glavne ceste povečini v tistih smereh, v katerih so jih izpeljali že stari Rimljani. Na mnogih krajih je bilo treba po dolгих stoletjih rimske ceste samo nekoliko popraviti, da so spet mogli po njih prevažati blago in ljudi.

Rimljani so poznali dvoje vrst cest: s kamenjem tlakane ali s peskom posute, navadno po 6 m široke. Izprva so služile rimske ceste izključno vojaškim namenom, pozneje tudi prometnim in trgovskim svrham. V razdaljah 25 do 30 km so bila zgrajena državna poštna poslopja — *mansiones et stationes* — prenočišča in postajališča. Na *mansiones* so prenočevali, na *stationes* pa samo konje prepregli in pognali dalje. Ta način rimske pošte se je ohranil do najnovejšega časa.

Za naše kraje je bilo najvažnejše izhodišče in križišče cest v Akvileji. Od tod so peljale glavne ceste po Kanalski dolini na Koroško v Beljak in na Gosposvetsko polje, preko Soče po Vipavski dolini čez Hrušico v Logatec in Ljubljano in dalje proti Celju in Ptuj.

Močna privlačna sila za tuje gospodarje so bili bogati naravni zakladi zemlje: baker, železo in svinec, ki so jih deloma poznali in kopali že ilirsko-keltski rodovi, a Rimljani so jih iznova dvignili, gradili fužine in pospeševali obrt. Mnogo takih rudnikov je bi-

lo na Koroškem. Na Kranjskem so se ohranili sledovi rimskih rudnikov zlasti v Bohinju. Zadruga brodarjev, kovačev, suknarjev in tesarjev, ki se omenjajo v napisih, izpričujejo, kako zelo je tedaj obrt cvetela.

Rimsko kulturo in vse javno življenje je polagoma prekvasilo novo vzhajajoče krščanstvo, ki je prav tako prihajalo k nam iz Akvileje. Zato so tudi v poznejših stoletjih naši kraji pripadali akvilejski patriarhiji. Prve vesti o krščanski veri na naših tleh potekajo že iz 2 stoletja, množijo se v 3. stoletju obilo pa jih je v 4. in 5. stoletju. Seveda tudi preganjanje ni prizaneslo našim krajem. Ptujski škof Viktorin je z mnogimi drugimi že leta 303 vero v Kristusa plačal s svojim življenjem.

Posledica rimskega gospodstva je bila romanizacija. "Kjerkoli zmagal Rimljan tam se tudi naseli." Tako je velevalo staro rimsko načelo. Zato v stari Italiji navadno niso poznali preobljudenosti. Neštete osvajevalne vojne so rimskim kolonistom vedno iznova odpirale vrata v svet. Po rimskem pravu je namreč tretjina osvojenega ozemlja pripadala zmagovalcu, ki si je seveda izbral najboljši kos. Rodovitne pokrajine kot Francijo, Španijo ali Romunijo so rimski naselniki v tako velike številu kolonizirali, da se je tod rimski živelj še do danes ohranil. V naših krajih romanizacija ni pognala tako globokih korenin. Zakaj ne? Deloma zato, ker je bil naš kraški svet le bolj redko koloniziran, še bolj pa zato, ker je žalostna doba takozvanega preseljevanja narodov (375—568), v kateri je prav naše ozemlje največ trpelo, popolnoma uničila rimska mesta in z njimi vred tudi rimsko kulturo in jezik. V vaseh in na deželi pa se je stari jezik Keltov in Ilirov obdržal še stoletja. Zadnji Ilirec je umrl na otoku Krku šele v sedemdesetih letih preteklega stoletja.

Z vlado Rimljanov zaključuje zgodovina stari vek (leta 476). Od severa pridrli germanski narodi so zadali smrtni udarec nekdanj tako mogočnemu rimskemu kolosu ki se je na mah zdrobil v kosce. Po razpadu zapadno rimskega cesarstva je nastopila doba splošnega razdejanja in zmed, ki je nad 300 let pretresala Evropo in posebno še naše kraje. Preko našega ozemlja so z ognjem in mečem drli proti zapadu mongolski Huni, germanski Rugijci, Heruli. Gepidi, Goti in Langobardi in drug za drugim pustošili in uničevali zemljo in ljudi. Napočili so dnevi, kakršnih svet od vesoljnega potopa še ni videl, zato toži kronist, da sta bili tedaj pravica in krivica enako vredni. Šele s prihodom naših prednikov so se jeli vračati naši zemlji mirnejši časi.

Justina Jeram, Buenos Aires:

Brezposelni

Po cesti široki
stopa popotnik mlad,
z majhno gre culico v roki,
brez upov in brez nad.

Brez strehe, zavetja
je zima poletje.
Od praga do praga
trka na sreča blaga.

Trudnega sen zaziblje
na kamnitih tleh
v mehke sanje
o davnih, davnih dneh.

O, tudi sen ni dolg
na trdem kamnu.
Skoro se bridko zave:
Na cesti, na trdem kamnu!

Grenka mu solza
na lice kane
nova, pekoča rana
v sreču njegovem vstane.

Kdo si popotnik moj mladi?
— **Brezposelni moj rojak!**
Strta ponosna so krila,
bil si, ne boš več — junak...

V tujini Te sreča
je z zlom obdarila,
zlomila, ubila
in v bedo pahnila.
Ojoj —!

Anica Jeram, Buenos Aires:

Pomladno hrepenenje

Od daleč me kliče gorovje
kjer hišica mala stoji:
"Daj, vrni se v svoje domovje,
ki vse za Teboj hrepeni!"

Tujina je hladna, ledena,
v njej zmiraj oko se solzi.
Tam v hišici rojstni, domači,
obraz se Ti spet razjasni!"

Domov se v jeseni tej hoče
čez širno mi sinje morjé,
pomladi se hoče cvetoče,
kjer ptički veselo pojó!

Lipetov bič

(Nadaljevanje)

“Ljudje so hujsi ko živina. Nimajo sreca. Dvakrat sva že poslala sporočilo v dolino, da živina žeje poginja, pa ga ni, ki bi se zmenil za to. Domov bi morali, skrajni čas je že, ali pa bo ostala na planini le še mrhovina. Če še jutri ne bo nikogar iz doline se odpravim domov in tebe vzamem s seboj, sivček moj.” Položil je svojo glavo živini na vrat in se milo razjokal.

“Nehaj lenariti!” se mu je iznenada oglasil Joza za hrbtom. “Delo imam zate. Gori pod Bogatinom se pasejo Starčeve ovce. Vode že davno nimajo več, pa se nihče ne zmeni zanje. Če se midva ne pobrigava bodo vse poginile. Ni mi za Starca, dedec nemarni, naj ima škodo, če sreca nima. Toda živina se mi smili. Vzemim pest soli in stopi ponje ter jih pripelji v dolino. Zadaž za gozdom je še velik snežnik. Treba ga bo stopiti na ognju, da dobi va nekoliko vode in vsaj večasih napojiva živino. Druge pomoči ne vem.”

Lipe se ni obotavljal. Vzel je sol in se odpravil na pot. Bilo je v prvih popoldanskih urah in sonce je žgalo, da mu je jemalo sapo. Pot mu je v curkih lil po obrazu. Dvigal se je po ozki stezi više in više. Počil se je in se oddahnil. Za hip se je ozrl na nebo. Prav tam nad goro se je zbira majhen, bel oblček. Lipe se je za-

smejal: "Le kod se je vzel? Če bi bil vsaj še enkrat večji. Potem bi človek zopet upal, da bo morda še kdaj deževalo."

Izpljunil je gosto, služasto slino in nadaljeval pot. V prsih mu je postajalo tesneje. Zrak je bil ko svinec. Jezik mu je lepel na nebu. "Sto zlomkov", si je zopet govoril, "le kaj mi je danes? Saj se komaj viacim. Ampak tistile oblak!", se je znova ozrl na nebo. "Veča se. To stoji. Če bi bilo kdaj drugič, bi rekel, da bo iz njega še liio. Ampak zdaj ne bo. Zdaj bi lahko na nebu stale polne golide vode, ampak na zemljo ne bi padlo kapljice dežja. In živina nam žeje poginja!"

Skoraj zjokal bi se bil ob misli na živino.

Bil je že prav pod vrhom. Iskal je čredo, pa je nikoder ni našel. "Sususu", je klical, pa od nikoder se mu ni odzval glas. Preskakoval je skale in pečine in je prišel prav na drugo stran po-bočja.

Medtem se je nebo stemnilo. Teki oblaki so ga prepredli. "Ne-vihta bo", si je govoril, "no, zdaj bo pa zares." Prvi blisk je pre-klal nebo.

Preplezal je strmo skalo. Pred seboj je zagledal ozko zelenico in na njej ovčke, ki jih je iskal. O, koliko jih je bilo in kako ljubke so bilej. Nekaj mehkega mu je spreletelo dušo. Kakor one so bile, ki jih je vsako leto postavljaj pred jaselee, prav tako kosmate, samo večje seveda in žive. Samemu sebi se je smejal in svojim neumnim mislim. Kje je še božič in kje so jaselee? Zdaj so tu gore in ne-vihta, ki ga bo vsak čas zajela.

Skočil je na zelenico in veselo zaklical: "Sususu."

Vse je ostalo mirno. Ovce so ležale na zeleni trati ko mrtve, tesno stisnjene druga ob drugo. Obšel je zelenico. Ozka je bila in je padala v globok prepad, sredi nje pa se je dvigala ostra, strma čer.

Skočil je v sredo črede in začel božati živalce drugo za drugo.

"O, revice moje", jim je govoril, "saj ste še žive. No, zdaj bo zopet vse dobro. Vse vas rešim, prav vse. V dolino vas spravim, pa če bi moral vsako posebej na rami doli prenesti. In piti vam bom dal. Veste, tam doli je še velik snežnik. Tak ogenj bom za-kuřil kakor o kresu in sneg vam bom topil, da se boste do mile volje napile."

Ovčke so ga menla razumele. Počasi so se dvigale, zdaj ta, zdaj ona in mu prišle lizat roke. Božal jih je in miloval, kakor bi bile zares njegove najdražje stvarce in kakor bi ga razumele, kaj jim govori.

Še jih je božal in jim milo govoril, ko je v zraku votlo zagrmelo. Istočasno so se vsule prve kaplje. V hipu so bile vse ovce pokonci. Vodnik, stari oven z zvoncec okoli vratu, se je postavil pred čredo in poželjivo vohal zrak. Oblizal si je z gobca prvo kapljo, ki mu je omočila smrček, in oči so se mu prečudno zasvetile.

Prvemu gromu je sledil drugi in bliski so preprezali nebo od enega konca do drugega. Nenadoma se je vsula ploha, med njo pa je padala ko grah debela toča. Lipe se je zgrozil. Nevihta v gorah ga je zajela. Dostikrat je že slišal o njej, doživel pa jo je zdaj prvič. In to, kar je doživel, je bilo pravo peklo. Bliski, dolgi in široki, so preprezali nebesni svod, treski so udarjali ob pečine, strela se je lomila ob skalah, odmev je potrojil divje bobnenje, vmes pa je tolkila Lipeta težka toča. Preko obraza se mu je poredila kaplja krvi, ostra toča mu je bila prebila kožo. Iskal je zavetja, da bi si zavaroval vsaj obraz. Toda okoli sebe je videl le

preplašene ovce, ki so zbegane skakale sem in tja in kakor on iskale zavetje. "Sveti Bog", ga je mahoma presunilo, "kaj če zdrve v prepad?"

Iskal je starega ovna vodnika in ga kličal, toda divje grmenje mu je dušilo glas. Stari oven je divjal pred njim naravnost proti robu planinice in vsa podivjana čreda za njim. "Sususu...", je vpil Lipe iz vsega grla, pa zaman. Skočil je do vodnika in ga ujel za rogove že prav ob robu prepada. Odpeljal ga je nazaj na sredo zelenice.

Tedaj se je znova užgal blisk in šinil Lipetu prav mimo oči. Oven se je divji postavil na zadnje noge in se mu skušal iztrgati. Široko razkoračen ga je držal Lipe z vso močjo. Pa je skoraj uvidel da dolgo ne bo vzdržal. "Kakor vrag je ta žival", si je govoril. "Ubil bi ga, če bi vedel, da rešim s tem ostale ovce." Že je iskal, kam bi ga treščil ob pečine, da bi mu razbil glavo. Mahoma mu je šinila v glavo druga misel. V žepu je imel močno vrvco. Izvlekel jo je in jo otvezel ovnu okoli vratu, sebi pa si jo je ovil okoli pasu. "Zdaj te imam, rogač divji", je govoril ovnu, "zdaj le divjaj, ne boš mi več kos."

Pa mu je zbesnela žival vendarle bila kos. Ko je znova treščilo, je oven poskočil, da je Lipetu spodnesel nogi in mu je zmanjkalo tal. In zdaj se je pričel ples, strašen in pošasten, ples divje živali z brezmočnim človekom sredi divjega plesa zbesnele narave. Oven je divjal preko ravninice in vlečil za seboj ubogega pastirja, že vsega krvavega. Za njima pa so se zgrinjale zbegane ovce v živem klobčiču. Zdaj sem zdaj tja je šla divja gonja.

"Vsega je konec, o ti moj ljubi Bog, vse je izgubljeno," je sklepal Lipe svoje življenje. Vendarle pa ni odnehal in se je opiral z nogami ob tla ter iskal opore. Butnil je ob skalnato čer, zabliskalo se mu je pred očmi, toda zavesti ni izgubil. Z rokama je zagrabil in objel skalo. "Hvala Bogu, rešeni smo", se mu je izvil iz obupane duše. Oven je začutil sunek ter je obstal. Za njim se je ustavila vsa čreda.

Ko klop se je držal Lipe čerí in je ni več izpustil. Oven se je še dalje zaganjal kvišku, nategal vrv, toda Lipe čerí ni izpustil. Vrv ga je ostro rezala v pasu, on pa le ni odnehal. Moj Jezus, zdaj mora vzdržati, zdaj ko mu je sam ljubi Bog poslal pomoč. Tesno je prilepil glavo ob čer, da bi si vsaj obraz zavaroval pred silo vitimi udarci toče.

Še enkrat je treščilo z vso silo prav nad glavo je čutil močen pritisk in potem ni ničesar več videl, ne slišal. (Nadaljevanje)

BARAGA

Za naš list napisal prof. dr. Franc Jaklič Ljubljana.

(Nadaljevanje in konec)

Med 47 škofi, ki so sredi veličastne procesije šli proti stolnici, je z naporom stopal tudi Baraga; tresel se je in bil do smrti truden. Uvodne seje 7. oktobra se je še udeležil, drugo jutro so ga pa našli na hodniku ob vznožju stopnie v nadškofijski palači nezavestnega; zadela ga je bila kap in bi bil umrl, če bi ga naprsni križec — posnetek onega, katerega mu je bil podaril cesar

Levo: Aconcagua, najvišji roh Južne Amerike 7040 m.

Franc Jožef — pri padcu ne bil ranil na prsih, da mu je odteklo dosti krvi. Takoj so ga peljali v bolnišnico sv. Neže in zdravniki so ga kmalu spravili k zavesti. Svetovali so mu, naj ostane v milejšem baltimorskem podnebj, on je pa hotel biti čimprej zopet med svojimi verniki. Na poziv škofov je predlagal tri kandidate za pomožnega škofa s pravico nasledstva, Mraka na prvem, Čebulja na drugem mestu; ker pa ni dodal poročila o njih osebi, zmožnosti in delovanju, je bil njegov predlog brez moči, česar pa on ni zvedel.

Spremljevalec Bourion ga je na povratku moral na rokah nositi iz vlaka v vlak; oba sta mislila, da bo na potu umrl. Bog je pa hotel, da še več ko eno leto trpi in s trpljenjem kliče uspeha svojemu delu.

Doma si je malo opomogel in je zopet začel delati. Nato je pa sledila popolna telesna onemoglost, da niti pri maši ni mogel več biti; dušno je pa do konca ostal čil. Sedel je v naslonjaču, premišljeval o preteklem življenju in molil. Dejal je, da je nevreden služabnik Gospodov, ki nima ničesar, na kar bi se za večnost mogel opirati, kakor samo veliko usmiljenje Odrešenikovo in pa moč odpuščanja grehov, katero je Kristus podelil svoji Cerkvi. Ni mogel sam jesti in z veliko težavo se je podpisal na pisma, ki jih je narekoval. Težko se je gibal in je tako nerazločno govoril, da so ga komaj razumeli. Upniki so silili vanj, on je pa bil brez denarja. Pretresljivo je prosil na Dunaj za nujno podporo. Nekaj oseb mu je v boleznih prineslo denarja za boljšo postrežbo, on ga je pa dal vsega v cerkvene namene. Čakal je škofovskega pomočnika, pa ga ni bilo. Od novega leta 1868 ni skoro nič več zaspal. V noči pred Tremi Kralji je še enkrat prejel sv. zakramente za umirajoče, **19. januarja** je pa **mirno umrl**. Zvesti sluga Schulte, ki mu je ljubeče stregel v boleznih, je bil edini pri smrti in mu je zatisnil oči.

Vsa ogromna pokrajina okrog velikih jezer se je zavedala, da je umrl njen največji moz. Tudi nekatoličani so mu pisali lepe ob-smrtnice.

Njegovo truplo počiva v novi marquetteški stolnici. Nagrobna plošča ga imenuje "apostola otarskih in očipvejskih Indijancev, prvega škofa v Saultu Ste. Marie in Marquetteu": takoj potem pa pove, da je bil naše gore list.

**
**

Ali se Slovenci dovolj zavedamo Baragove izredne veličine?

V Ameriki se pa Baragovo vsak dan na več krajih po neštetokrat izgovarja, piše in tiska. Po njem se imenuje celo okrožje,

čigar središče je Baragov L'Anse. Baragovo ime nosi mesto v kotu Kewenawskega zaliva. L. 1903 je ena od najlepših marquetteških cest dobila naziv "Baraga Aveue". Ob marquetteški stolnici stoji "Baragova šola". Tudi eden od marquetteških poštnih uradov nosi Baragovo ime.

**
*

Še nekaj besedi o Baragovi osebnosti.

Bil je srednje velik in suh. Lase je imel po tedanjem običaju dolge, razčesane po sredi glave v prečo; bili so gosti, svetlorjavni in kodrasti. Modrikaste oči so izražale umnost in krotkost. Nos je imel nekoliko upognjen. Pravilne poteze obraza so kazale mirno dostojanstvenost.

Njegovo zdravje je bilo v Ameriki naravnost železno. Silne telesne in duše napore je z lahkoto prenašal.

Govoril je počasi, preudarno, jasono in s poudarkom. Njegov glas je bil prijetno barvan in gibljiv. Tudi kretnje so bile preudarne in dostojanstvene. Vsa zunanost je razodevala dušno dozorelost in urejenost. Tudi njegova lična in pravilna pisava je pričala o izredni urejenosti duha.

Po svojem značaju je bil precej občutljiv in razdražljiv; pa se je vzorno in svetniško obvladal.

Bil je plemenit do vsakogar in je plemenitost tudi od vsakega drugega pričakoval; če je ni našel, je bil žalosten. Vsi, ki so ga poznali, so ga spoštovali kot vzor moža.

Pod hladnim dostojanstvom se je skrivalo pristno slovensko srce. Ko je v La Pointu pri božični polnočnici po očipvejsko bral evangelij ter je prišel do stavka, kako je Marija Dete v plenice povila in v jasli položila, se mu je glas tako tresel, da več minut ni mogel dalje. Ob istem polnočničem evangeliju je drugi krat na glas zaihtel, da je moral iti s prižnice.

V stanovanju, hrani in obleki je bil izredno skromen in te stvari pri njem sploh v poštev niso prišle. Po večini se je hranil le s čajem, sirom in prepečencem. Služabniki in služabnice niso dolgo ostali pri njem, ker so morali deliti z njim njegovo skromnost in ubožtvo, čeprav je drugim rad dal, kar je sebi odrekel.

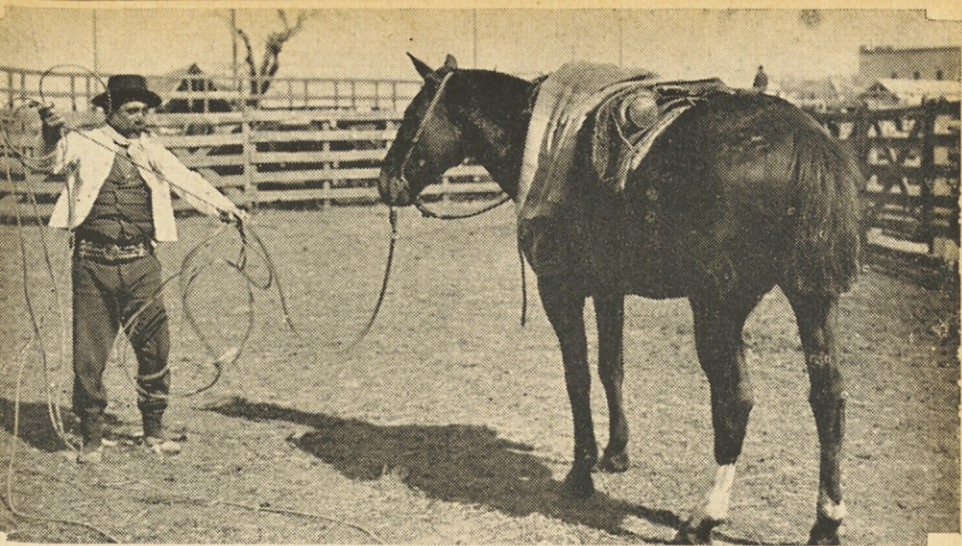
V Ameriki je postal popoln Američan. Svoje Indijance je lju bil čez vse. Domovini je pa ostal vzlic temu do smrti zvest in je svojim rojakom še v tujini pisal koristne knjige ter molil zanje.

K o n e c .

Kaj pripovedujejo slovenski pregovori o vinu.

Zbral Ivan Šašelj, št. Lovrenc ob Témenici

Bolje je vino iz lonca kakor voda iz zdenca.
Dobremu vinu ni treba kazala.
Dobremu vinu ni treba vehe.
Dobro je dokler mož vino nosi, a napak, kadar vino nosi moža.
Dokler je boka! moker, mi je boter.
Dokler je čep pri sodu moker, vsak mi je boter;
kadar je pa čep sun, je vsakdo zame gluh.
Dolenjee, če je bolan, ne gre k zdravnici, gre le k lodrici (sodčku);
vince skuha in spravi iz trebuha.
Kdor je doma, je sit dima; kdor iz doma, pa vina.
Kdor je vino popil, naj ima še drože.
Kdor se z vinom opije, se strezni; a kdor se s kruhom, težko.
Komur žabe kopajo (kdor daje kopačem v vinogradu vode mesto
vina), nima dobrega vina.
Ni vina brez pelina.
Snažnost vino pije.
Star prijatelj — staro vino (to kaj velja).
Še Bog bi dobre volje bil, če bi vino pil.
Še Kristus je bil vesel, ko je vince pil.
Ta bi vino pil, da tudi kača stoji na njem.
V kupici se jih je več utopilo kakor v morju utonilo.
Vince kiselo, srce ne veselo.
Vino če imeti čiste roke.
Vino ima noge.
Vino in žene store, da odpadejo modri možje.
Vino je najboljše zdravilo.
Vino je zmirom kuhano in pečeno.
Vino ne govori: Hodi!, nego: Sedi!
Vino ni rado same.
Vino pravi: Jaz sem dobro, dokler ti mene zmoreš; kadar pa jaz
tebe, gorje tebi!
Vino še modreca znori.
Vino utopi skrbi.
Vinski ključ vse odpira.
Zdeha se mu po polnem vinskem piskru.

Argentinski gaucho (gaučo) z znamenitim laso

Franc Dalibor, Buenos Aires:

Argentinski Filmi

XVI. FILM:

K o n j i

Konji so lahko po pravici ponosni. Saj jim je človek, najsamozavestnejše in najkrvoločnejše bitje stvarstva, bolj vzljubil kakor katerokoli drugo žival. Po vsem svetu, posebno pa še v Argentini je zavzemal konj med vsemi živalmi in vedno posebno privilegirano stališče. Ali si morete misliti spomenik kaknega slavnega generala ali celo kralja ali cesarja brez iskrega vranca. Kako pa cenijo taki gospodje čistokrvne konjske pasme šele dokler so živi! Tako, da morda res ni samo slučaj, če je moderna tehnika, s katero se tako ponašamo, prinesla mnogo hudega ljudem, konjske pare pa je rešila do mala vsega težjega dela. Za kar je ustvarila razne motorje in traktorje in kar je še podobnega. "Konjske sile" so vzeli razni iznajditelji in mehaniki celo za enote na novo si

Nāše narodne noše

Slovenske kakor tudi ostale jugoslovanske narodne noše so izredno pestre in zanimive. Mislimo, da so na primer največja zanimivost Zagreba narodne noše, v katerih še danes prihajajo hrvatske kmetice jutro za jutrom prodajati zelenjavo in druga živila na Jelaičev trg oziroma sedaj v znamenito novo tržnico.

Našim cenjenim čitateljicam in čitateljem prišamo danes vrsto narodnih noš iz raznih delov Jugoslavije. Hkrati jih opozarjamo na članek MED GORENJC, ki ga je napisala naša sourednica gđ. Krista Hafnerjeva in ki ga objavlja današnja številka Našega mladega rodu na str. 559.

osvojenih delavnih sil. O samih zdravnikih berem, da pač delajo mučne poizkuse na kuncih in raznih drugih živalih, še nikoli pa nisem slišal, da bi se bili lotili konj.

Svojčas so ljudje mislili, ali vsaj pravili, da se pretaka po žilah žlahtne plemiške gospode plava kri, namesto rdeče, kakor jo imamo navadni zemljani. Danes vsak ve, da ni na tem nobene resnice, malokdo pa najbrže še ve, da imajo konji neko podobno lastnost, ki jih odlikuje pred vsemi drugimi živalmi: najnovejša znanost je namreč odkrila, da se nahaja v konjskem telesu in tudi v mrtvem konjskem mesu brezprimerno več življenje osvežujočih vitaminov, kakor jih ima katerokoli drugo živalsko telo ali meso. To odkritje je dalo konjskim param povsem novo veljavo. Žal da ravno tako usodno, kakor častno. V brezobzirni želji, da bi si čim bolj podaljšali svoje bedno življenje so namreč ljudje najzadnje dni hlastno segli po svojčas tako zaničevanem konjskem mesu. Posebno v Ameriki in na Japonskem pa tudi po Evropi. Ta dragocena ugotovitev je konjem na široko odprla pot v — klavnico. V Argentini imamo že pet velikih klavnic za konje ki izvažajo sladko konjevino na vse strani. Konjsko meso dobite danes na jedilnih listih najboljših restavrantov, servirajo Vam je v najboljših družbah, v podobi raznih sandwichev tudi na banketih, lunčij, soarejah in podobno.

Res je, da nam je bila ogrska salama že zdavnaj všeč, prava slaščica, in da je narejena iz mesa mezgov, ki so bližnji sorodniki plemenitemu konju. Res pa je tudi, da ljudje to večinoma niso vedeli in da se nam je konjsko meso na splošno studilo in ga je bilo dobiti samo po kakih zakotnih gostilnah velikih mest. "Konjski mesar", to je bilo nekaj skrajno zaničljivega. Na splošno so smatrali konjske mesarje za zastrupljevalce ljudstva in skoraj za zločince, čeprav so bili v resnici vedno dobrotniki ljudstva, kakor je začela znanost naenkrat učiti. No, danes so se časi temeljito zaobrnili in izpremenili. Danes velja konjsko meso za najbolj zdravo, kar ga je na svetu in po Argentini žrtvujejo mesarju izbrane mlade konje težke po 300—400 kg, od česar je mogoče porabiti komaj 100—120 kg. Konjsko meso je postalo na mah velika moda in slaščica.

Čeprav ima Argentina zelo veliko konj, se njihovo število seveda nikačor ne more primerjati številu goveje živine ali celo ovac. Bogu bodi potoženo, da je v Argentini živalska statistika veliko bolj natančna in zanesljiva kakor statistika ljudi. Govejih četveronožcev je bilo v Argentini dne 31. decembra 1932 32,152.251

Veselo orjejo deviško argentinsko zemljo

na 11,817.871 prebivalcev, torej troje govedi na vsakega prebivalca. Še veliko več je ovac. Posebno po nekaterih pokrajinah. Saj šteje na primer samo argentinski del Ognjene zemlje 843.339 ovac za 2.800 prebivalcev. Konji so bili v argentinski živinoreji potisnerodna stvar, vendar bi utegnilo imeti to novo naziranje o vrednosti konjskega mesa za ljudsko prehrano vsaj za nekaj časa odnjeni zadnji čas nekoliko v stran. Vem, da je sicer prerokovanje ločilne posledice za argentinsko živinorejo, ki bi jo bilo treba preokreniti iz govedo in ovčjereje na konjerejo.

Najplemenitejše argentinske konjske živali hranijo aristokratski hlevi po buenosajreških okrajih Belgrano in Palermo. Tu so doma dirkalni konji imenovani "studs", ki nosijo svojim lastnikom včasih sijajne dobičke, včasih pa seveda tudi občutne izgube. Kako žalostno je moralo tem plemenitim živalim postati pri sreču, ko so zvedele, da Argentina že pošilja čez morje sladko meso njihovih bratov po krvi. Mišice dirkalnih konj se začno namreč zgodaj krčiti in urne pete odpovedujejo, in že se odpirajo vrata klavnic. Dragočeni Botafogo, ki je bil v svojih mladih letih vreden svojih osemdeset tisoč pesov ali skoro milijon dinarjev, bo na starost, ki se naglo bliža, po vrednosti docela izenačen s pohlevnim kljusetom buenosajreških izvožčkov, mlekarjev, zelenjadarjev in kolotočev, katerim smo rekli včasih tudi ringelšpil. Kakšno ponižanje! Kako hitro mine slava sveta!

(Nadaljevanje).

Velika noč v Jeruzalemu

(Nadaljevanje)

"Hvala ti, o Gospod, da si nam poslal sveti ogenj!" zašepčeta starki in se prekrížata. Pohitita med množico, da prižgeta svoje sveče. Trenutek pozneje poplavi svetloba neštevilnih lučk vso po strehah in na trgu zbrano množico. Arabci si hitijo z ognjem prekríževati dlani in se ga pobožno dotikajo s čelom. Konjeniki z vihrajočimi belimi plašči na vso moč drvijo v rojstne vasi, da bi čim prej domačinom prinesli sv. ogenj. Množica se na posled porazgubi in zdaj lahko stopim v stolnico. Pod velikansko kupolo je več cerkva. Vse so zgrajene v polkrogu. Največja med njimi je grška. Zraven so še koptska, armenska in kaldejska. Na drugi strani so frančiškanski redovniki. Vsi duhovniki istočasno služijo maše v svojih jezikih. Na sredi stoji marmornata kapelica, ki jo razsvetljuje na stotine lučk. Menihi delajo red med romarji, ki po vrsti hitijo poljubit Gospodov grob. Globoko zbrano pobožnost motijo samo nagajivi vodniki. Obiskovalec se jim mora vdati, to je edino sredstvo zoper nadležnost. Po napol razsvetljenih hodnikih sem dospel na vrh Golgote. Tu stojita levo in desno od križa katoliška in pravoslavna cerkev.

**
*

Blizu Gospodovega groba se vrši raziskovanje nekdanjega mestnega zidovja, ki so ga ugotovili ruski arheologi. Razkopavanje je dognalo, da je bila pod Rimljani Golgota izven takratnega mestnega področja. Šeie pozneje jo je zajelo sedanje ozidje. Vodnik me pelje po Jezusovi križevi poti, Via dolorosa. Ozke zveržene ulice vodijo navzdol v muslimansko četrt. Gremo mimo Pilatovega sodišča in Kajfove palače. To je že konec Jeruzalema. Močno ozidje se zvija nad prepadom. Po stezici se spuščamo v dolino, onstran katere leži Oljska gora. Zdaj smo na Getzeman-skem vrtu, kjer stoji sredi oljčnega gaja francoska cerkev. Tri votle čokate oljke štejejo po več sto let.

Nekoliko višje v polovici hriba se vidijo zlate kupole ruske cerkve, ki jo je zgradila sestra zadnje carice, velika kneginja Elizabeta. Bojševiki so jo ubili ponoči 17. julija 1918, torej en dan

po umoru njene sestre v Ekaterinburgu in sicer v Alapajevsku na Uralu, ki je samo 120 kilomet. oddaljen od Ekaterinburga. Med žrtvami je bil tuži knez Ivan Konstantinovič soprog Jelene (sestre jugoslovanskega kralja Aleksandra). Ostanke velike kneginje Elizabete so bili najdeni po umiku rdečih čet v zapuščenem rudniku blizu Alapajevska, ki se je sesul od ročnih granat, s katerimi so obmetavali rablji stokajoče ranjence. Njena krsta je čez Kitaj dospela v Jeruzalem in počiva v njeni cerkvi. Tišina in mir dobro deneta po teh krvavih spominih in jeruzalemski gneči. Nasproti so vidna zlata vrata Omarove mošeje, ki stoji na razvalinah nekdanjega Salomonovega svetišča... Mrak se spušča na zemljo. Barve obledijo in na nebu se prižge nešteto tukaj posebno svetlih zvezd.

**
*

Dva Jeruzalema stojita drug poleg drugega. V starem mestu, ki ga obdaja zgodovinski zid, se še nadaljuje nekdanje življenje. Armenska, židovska in muslimanska, strogo ločene četrti živijo vsaka zase in ne zaupajo sosedom. Tu so sveži krvavi spomini na klanje ob Zidu solz, ki ga zdaj varujejo od vseh strani angleški vojaki. A onstran gradu se širi na prostem novi Jeruzalem. Tu imajo široke ulice, mnogonadstropne hotele, trgovine z vele mestsi. Tu ima svojo promenado židovska mladina. Iz razsvetljenih kanini izložbami, kinematografe z angleškimi in hebrejskimi napi-varen hrešči jazz-band in se razlegajo glasovi pijanih angleških pevcev. Pevsod tulijo avtomobili in vmes piskajo lokomotive palestinske železnice.

V novem Jeruzalemu stoji lepa ruska stolnica. Velikonočna služba božja se prične šele ob eni ponoči, ker so poprej navzoči duhovniki pri procesiji na Gospodovem grobu. Stolnica je skoro prazna. Samo trideset ali štirideset ljudi, po večini žensk, se plaho stiska k zidu. A pred vojno so se zbirali tukaj desettisoči ruskih romarjev...

"Ali ne bi hoteli nositi križ pri procesiji?" me je nagovorila neka neznana gospa.

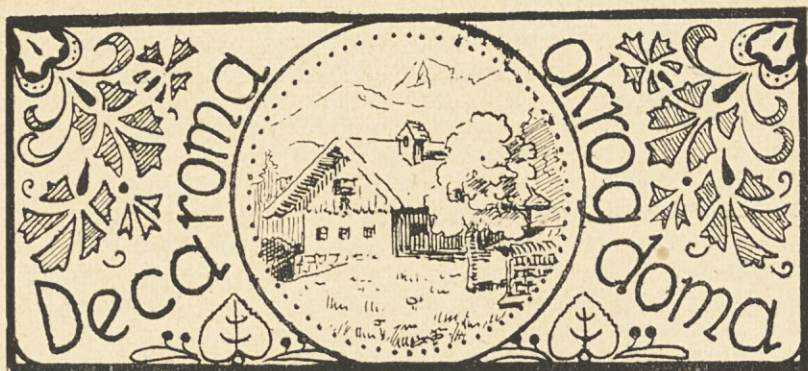
Seveda sem pristal. Sprevod je trikrat obšel stolnico. Petje maloštevilnega zbora je plaho donelo v mrzli planinski noči. Iz oči vernikov je gledala mesto velikonočne radosti, prikrita otožnost. Naposled sem jo nehote občutil še jaz. A ko so zadonele zmagovalne velikonočne pesmi, je vse nenadno postalo pogumno in vedro. Najdražji svetli spomini in vera v oddaljeno domovino so oživeli, ko smo začuli ponosno petje:

Da voskresnet Bog i rastočastjsja vrazi Jego.

Na velikonočno nedeljo sem šel na Oljsko goro. Strma, kamnita pot je naporna, a krasen razgled poplača vso muko. Slikovita jeruzalemska okolica postaja pri vsakem koraku obširnejša. Na vrhu se razprostira edinstvena, veličastna, brezmejna daljava: Jordan, Mrtvo morje in neskoščena puščava onstran sv. reke... Sredi mogočnih vitkih cipres se vidi zvonik ruskega ženskega samostana. Šestre prijazno srečajo redke rojake, in mogočni zvonovi nesejo daleč radostno vest:

“Hristos Voskrese!”

Med Gorenjci

(Glej naše slike na dvojni strani)

Gorenjska je pravi raj, je lepa in bogata. Njene naravne krasote so navdušile marsikakega pesnika, da je dal duška svojim čustvom v vznesenih pesnitvah. Še narod sam je zapel:

Po Gorenjskem je fletno,
 so visoke gore,
 so bistri studenci,
 pa bele ceste.

Zaravemu gorenjskemu podnebjju odgovarja tudi Gorenjec po vsi svoji čvrsti naravi in svojem vedenju. V občevanju se ti zdi trd, kakor da je obdan s hrapavo skorjo. Ko pa ga spoznaš bliže, se prepričaš, da je njegova duša blaga: gostoljuben je, usmiljen in radodaren. Posebno ga odlikuje njegova odkritosrčnost. Pri Gorenjcu ni zahrbtnosti, pove ti mirno v brk, kar ima na srcu. Tudi ni maščevalen. Nežote se pri tem spomniš one fantovske:

“Pa smo se skregali,
 pa smo se zbili,
 pa smo se vzgilihali,
 pa smo ga pili.”

Kar se tiče starih šeg in navad, se je Gorenjec v teku zadnjih 60—80 let precej izpremenil. Marsikaj je opustil, kar je bilo prej

v navadi. Uklonil se je tudi modi, ki se je polagoma spravila na kmete. Zamenjal je svojo prvotno (narodno) nošo s praktičnejšo, moderno. Prej se je oblačil v ozke, irhaste hlače, pripete na lepe rožnate naramnice. Telovnik, prvotno iz rdečega sukna, je bil pozneje iz rožastega ali raznobarvnega pikčastega baržuna. Zapenjal ga je z belimi kovinskimi, premožnejši s srebrnimi, navadno krogličastimi gumbi, ki so bili spredaj našiti v dolgo, gosto vrsto. Pod položni ovratnik mehke snežnobeke srajce si je zavezoval rožasto svilen ruto, nje konca pa je potegnil pri ramah izpod telovnika.

Črn ali modrikast suknen jopič je bil kratek. V vročih dneh ga je nosil le obešenega čez rame.

Obuval se je v visoke škornje, ki jih je potegnil preko kolen. V poletnem času pa jih je zavihal pod kolena, da je bilo videti bele spodnje hlače, ukrojene iz domačega platna.

Na glavi je nosil volneno pisano čepico s podaljškom "cofom", ki je visel do rame nizdol. Vrh te čepice, ki so jo pozneje opustili, si je pokril črn klobuk. Fantje so si za trak zapenjali šopek iz nagelna, "rožen kravta" in rožmarina. Če ni bilo svežega cvetja, je zadostoval tudi suh pušele. Poleg šopka so v poznejšem času fantje nosili krivce od ruševca. Če je bila njih krivulja obrnjena naprej, je bil to znak posebnega poguma. Rekli so, da nosi krivce "na korajžo", kar je pogostokrat dalo povod za fantovske pretepe.

Pozimi so nosili moški in ženske bogato vezene kožuhe, kakršne vidimo danes le še pri zelo starih ljudeh.

Ženskam so segala krila skoro do gležnjev; bila so široka, iz pisanega ali enobarvnega volnenega blaga, iz tibeta ali tudi kambrika. Premožnejše so nosile svilena krila, navadno bakrenordeče barve. Spodaj so imele prišit širok črn baržunast trak. Podoblekle so pa več spodnjih belih škrobanih kril, da so izgledale bolj široke in močne. Spodnja krila so bila spodaj okrašena z bogatimi vezninami in širokimi čipkami.

Modre je bil prikrojen iz enakega blaga kakor krilo, prej pa iz zlatega ali srebrnega brokata, zato so ga nazivale zlati ali srebrni modre. Bil je kratek ter svilen ali volnen, bil je nekoliko krajši od krila. Krog in krog so mu bile prišite 3 do 4 cm široke črne čipke. Privezoval so si ga s tankima trakoma. S tema je bila obenem privezana zadaj precej velika široka pentlja, katere konca sta segala skoraj do roba kril.

Škroban srajčnik je bil iz finega perkala. Okrog vratu so bile prišite ozke, nabrane čipke. Pod vratom so ga zapenjale z malim

belim gumbom, ali pa ga zadrgnile z belim trakom. Rokavi so bili široki s položenimi, trdo pelikanimi gubami. Zapestniki so bili ozki in okrašeni z belimi vezeninami ali prišitimi ozkimi čipkami.

Povrhu srajčnika so si položile svileni rožasto ruto, zloženo na tri vogale tako, da sta se dva vogala na prsih križala, in ju vtaknile za predpasnik. Na prsih je bila ruta speta navadno z zlati- to brožo.

V jeseni in pozimi so nosile ženske kratek jopič, spenzer. Bil je ali iz enakega blaga kakor krilo ali pa tudi iz temnozelenega, temnomodrega ali drugačnega blaga. Imel je široke rokave, ki so bili proti zapestju zaženi v zapestnike; zapenjale so jih z zaponkami. Ob robu pa so jim našile ozke bele čipke. Špenzer je bil ob rami nabran, imel je širok črn, baržunast vratnik. Zapenjale so si ga spredaj z zaponkami. Ob bokih mu je bil našit širok pas iz iste- ga blaga ali baržuna, zadaj je bil pas nabran v kokardo.

Nogavice so bile bele, gladke in so se tesno oprijemale nog.

Obuvale so se poleti v šolne, pozimi so pa nosile visoke čizme iz črnega usnja. Pete obuval so bile srednje visoke.

Krog pasu so si opasovale kovinast srebrn ali tudi pozlačen pas, sklepanec, ki je bil izdelan prav umetniško in često tudi oblo- žen s steklenimi biseri raznih barv.

Uhani so bili zlati, tako zvani murčki, ali pa taki z obeski.

Na glave so si žene in dekleta zavezovale v tri ogle zganjene bele naškrobane peče iz finega perkala, pozneje iz angleškega tulja. Srednji vogel je bil okrašen z bogato vezenino "rožo" in je visel po hrbtu navzdol. Ostala konca so imele žene zavezane okoli podbradka, na vrhu glave pa je bil vozec z navzdol visečima kon- cema. Dekleta pa so potegovala konca križema pod viseči vozec in ju zavezovale vrhu glave v pentljo, zvano "petelinček".

Avbe so nosile le žene, na ženitovanju pa tudi nevesta in družica. "Čelo" avbe je bilo bogato vezeno z zlatom (zlate avbe).

V Bohinju in okolici so nosile žene in dekleta zavijače. Tudi sedaj je zavijača prav priljubljeno pokrivalo pri ženah in de- kletih.

Opisana moška in ženska narodna noša je v navadi še danes, toda oblečejo si jo le ob posebnih slavnostnih prilikah, zlasti, če je treba poudariti slovensko narodnost.

Ko je ljudstvo začelo opuščati narodno nošo, je to marsikoga bolelo, zato je med ljudstvom nastala pesem, od katere naj navedem le nekoliko kitic.

Pesem starega Kranjca.

Če zmešnjavo oblek pogledam,	Zdajle kmetiška dekleta
skoraj Kranjcev ne poznam:	kakor žlahtne so gospe,
vsi podobni so sosedom,	vsaka s škatlice uzeta
bit' Slovenci jih je sram.	v zlatu, svili, to se ve.

Vsak oškomban po soldaško	Oblčila vse imajo
zaje mu striže pod brado,	iz angleškega blaga,
hlače nosi po francosko,	vsem domačim slovo dajo,
Nemec. Lah je za pestjo	kar je tuj'ga, to velja.

Ali si že kaj pisal gospej botri Mini? Kakor nam sporoča, je zelo vesela vsakega pisma in bo na vsako rada odgovorila, dobrim pisateljem pa bo poslala tudi kakšno lepo slovensko knjigo v dar. Njen naslov je:

GOSPA BOTRA MINA,

Aljaževa cesta št. 3

P. JESENICE—FUŽINE (Jugoslavija)

Slovenski Tednik

prinaša mnoge dnevne novice iz naše nove in stare domovine, kakor tudi najvažnejše svetovne vesti, in razne socialne in druge članke. List izhaja že šesto leto in ga izdaja slovenska prosvetna organizacija, urejuje pa Ivan Kacin.

Letno stane \$ 5.— m|n. Za inozemstvo \$ 6.— m|n. Naš naslov je:

Uprava Slovenskega tednika

Añasco 2322.

Buenos Aires, Rep. Argentina.

VIGILOVE POVESTICE

so gotovo najboljše, kar premore Južna Amerika v mladinskem slovstvu. Doslej je izšlo 86 povestic, tiskanih na finem papirju in bogato in res umetniško ilustriranih. Stanejo samo po deset centavov, dobite pa jih v vsaki knjigarni.

Pri najboljši volji Vam Vaši ne morejo pisati vseh novic iz domačih krajev, Vi bi pa radi vse vedeli. Naročite si torej najboljši slovenski dnevnik **SLOVENEC** ali najboljši slovenski tednik **DOMOLJUB**. Naročnina dnevnika Slovenec mesečno \$ 4.—, tednika Domoljub letno \$ 6.— in mesečnika Bogoljub letno \$ 3.—.

Naročila:

UPRAVA SLOVENCA, DOMO-
LJUBA IN BOGOLJUBA

Kopitarjeva ulica 6

LJUBLJANA, Jugoslavija

Modrost v gostilni

—Kaj misliš, zakaj ima Pravica na vsaki sliki v rokah tehtnico?

— Zato, da lahko tistemu več pravice odtehta, kdor več plača.

Slepec

— Ampak, jaz sem mislil, da ste Vi slep.

— Saj tudi sem.

— I, kako pa berete potem časopis?

— Prosim, jaz nič ne berem, samo slike gledam.

IZSELJENSKI VESTNIK R A F A E L

glasilo ljubljanske družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev izhaja mesečno in stane v Jugoslaviji celoletno Din 12— za inozemstvo pa zaradi večje poštne Din 20.— ali \$ 2.—. Prinaša kratke vesti iz izseljenskega življenja vseh dežel po katerih so se naši ljudje razšli. Upoštevanja vredni članki razpravljajo o vsem kar bi morali slovenski izseljenci vedeti ali kar jih mora zanimati. Novi list je posebno veliko pridobil z združitvijo s beh dosedanjih listov Izseljenski vestnik in Rafael. Urejuje ga mnogoletni, izkušeni in zaslužni bivši izseljenec P. Kazimir Zakrajšek, predsednik družbe sv. Rafaela, kar je najboljšje jamstvo za njegovo vrednost. Naročite si ga pri upravi v Ljubljani, Tyrševa ulica Jugoslavija.

Goriška Mohorjeva Družba

Na razpolago imamo še nekaj izvodov letošnjih knjig goriške Mohorjeve družbe za leto 1935, ki Vam jih pošljemo za \$ 4.— priporočeno kamorkoli želite. — Izšle so tri knjige: Zimske urice — V službi pri trinogu — Vincencij Pavelski.

Sprejemamo naročnino za prihodnje leto: \$ 4.—.

Slovenska knjižnica
Avalos 250

Buenos Aires, Rep. Argentina

Velika prodajalnica nogavic

ženskih in moških, ter drugih moških potrebščin, kakor srajce, naramnice i. t. d.

Blago z a j a m č e n o, c e n e z m e r n e

Priporoča se: Ivan Ribičič

Buenos Aires — ul. FLORIDA 415 — Vhod v subterraneo

ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH SESTER v ROSARIJU

calle CORDOBA 1646

sprejema na stanovanje in hrano
deklice, ki obiskujejo notranjo
ali katerokoli zunanjo šolo.

— ZAVOD — SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo
Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)

CERKVENI KOLEDAR

5. maj — druga povelikonočna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 260 po navadi ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

6. maj — ponedeljek — spominski dan mučenja svetega apostola Janeza Evangelista ki so ga zaradi krščanske vere pripeljali iz Efeza v Rim in ga je rimski senat obsodil da ima biti vržen v kotel vrelega olja, ki pa mu ni škodilo.

7. maj — torek — spomin svetega krakovskega škofa Stanislava, prvega škofa in zavetnika bratskega poljskega naroda, kateremu je dne 8. maja 1079 poljsi kralj Boleslav med mašo z mečem razklal glavo. — Primerjaj zadevno Aškerčevo pesem Mutee Osojski.

8. maj — sredo — spomin prikazanja svetega nadangela Mihaela, močnega voditelja Bogu zvestih angeljev in varuha vseh navdušenih borecev za pravice božjega kraljestva na zemlji, to je Cerkve.

9. maj — četrtek — spomin velikega grškega učenjaka Grigorija iz Nacijanea, carigradskega patrijarha, slavnega borilca za pravice Cerkve, kar pa mu je namesto hvaležnosti prineslo obilo nasprotovanja in sovraštva, tako da se je končno odpovedal škofiji in se je posvetil samo molitvi in na-božnemu pisateljevanju.

10. maj — petek — spomin svetega Joba, iz dežele Hus, znanega vsled njegove potrpežljivosti in zaupanja v božjo Previdnost, ki ga ni osramotilo.

11. maj — sobota — spomin svetega Anastazija in tovarišev, ki so bili za časa cesarja Decija in na povelje sodnika Antijoha do smrti mučeni zaradi stanovitve vere v Kristusa.

12. maj — tretja povelikonočna nedelja — slovenske božje službe na Paternalu ob navadnem času.

NEDELJSKO BERILO

1 Pet 2, 21—25.

.. Bratje!

Kristus je za vas trpel in vam zapustil zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah.

On ni storil greha in tudi zvijače ni bilo v njegovih ustih;

ko je bil zasramovan, ni sramotil, ko je trpel, ni pretil, temveč je prepuščal jezo njemu, ki pravično sodi;

sam je naše grehe na svojem telesu nesel na križ, da bi mi grehom odmrli in živeli pravičnosti;

z njegovimi ranami ste bili ozdravljeni.

Bili ste namreč kakor izgubljene ovce, zdaj pa ste se obrnili k pastirju in varuhu vaših duš.

Nedeljska misel, ki jo večkrat med tednom prevdarjaj:

S Kristusovimi ranami smo bili ozdravljeni.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Marija Hrast in Anton Lazar pred pričama Rozo Bergine in Ivanom Sivée. Bilo srečno!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Roza Bergone in Ivan Sivec pred pričama Marijo Hrast in Antonom Lazar. Vse najboljše!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Marija Srebrnič in Franc Erjavec pred pričama Gabrijelom Srebrnič in Leopoldom Hvala. Želimo jima vse najboljše!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Enriketa Ivaldi in Ludovik Gorkič pred pričama Oktavijem Ivaldi in Bartolomejem Rossa. Vse najboljše!

Zakrament svetega krsta je prejel Stanislav Alojzij Gruden, kateremu sta botrovala Augusta in Peter Makuc in kateremu želimo vsega dobrega!

Zakrament svetega krsta je prejela Lidija Augusta Makuc, kateri sta botrovala Antonija in Alojzij Gruden in kateri ravno tako želimo vse dobro.

V domovino se je odpeljal prečastiti gospod Jožef Malič, ravnatelj salezijanskega zavoda in župnik v Puerto de Porvenir (Ognjena zemlja, republika Čile), ki se je mimogrede dalj časa ustavil v Buenos Airesu in nam za velikonoč ob veliki udeležbi vernikov tudi maševal in pridigal. Želimo mu srečno pot. Naj se skoraj vrne med nas in za vedno ostane med nami slovenskimi izseljenci!

Anica Jeram, Buenos Aires:

IZ LETOŠNJEGA POSTNEGA PREMIŠLJEVANJA

Naj Te ne straši teža križeva!
Do groba praga, daj, pokorno nosi ga.
Tam onkraj groba, glej, plačilo vsak dobi,
kdor se pod težo križa vdano pokori.

Ne išči si zaman na svetu tolažil:
od mrtvih sre življenja iščeš si zaman!
Odločen bode naj Tvoj duh, močan,
veruj: Jaz se bom kdaj v nebesih veselil!

APOSTOLSKA DELA

(Nadaljevanje)

Šia sta skozi Amfipolo in Apolonijo ter prišla v Tesaloniko, (155) kjer so Judje imeli shodnico. Po svoji navadi je šel Pavel k njim in se je tri sobote z njimi razgovarjal ter jim iz pisem odkrival in dokazoval, da je bilo Mesiju treba trpeti in vstati od mrtvih; in oznanil je: "Ta je Mesija, Jezus, ki ga vam jaz oznanjam." Nekateri izmed njih, tako izmed bogaboječih Grkov (156) veliko množica, kakor tudi nemalo prvih žená, so se dali prepričati in so se pridružili Pavlu in Silu.

Toda Jude je prevzela zavist. Najeli so si malopridnih mož z ulice, spravili množice skupaj in so vznemirjali mesto; obstopivši hišo Jazonovo, so ju hoteli pripeljati pred ljudstvo; ker ju pa niso našli, so vlekli Jazona in nekatere brate k mestnim poglavarjem in vpili: "Tisti, ki so ves svet razburili, so tudi semkaj pršili in Jazon jih je sprejel; vsi ti delajo zoper cesarjeve odloke, ker pravijo, da

(155) Današnji Solun. V Pavlovi dobi je bila Tesalonika eno najvažnejših trgovskih središč v vzhodnem delu rimskega cesarstva.

(156) "Bogaboječi Grki" se imenujejo tisti, kateri so poganstvo zavrgli ter se oklenili judovstva (prozelititi).

je kralj nekdo drug, Jezus." Tako so razdražili ljudstvo in mestne pogiavarje, ki so to slišali, in izpustili so jih šele, ko so od Jazona in ostalih dobili varščino.

Bratje so pa brž ponoči odpravili Pavla in Sila v Berejo. Ko sta tja dospela, sta šla v shodnico Judov, ki pa so bili plemenitejši od tesaloniških; sprejeli so nauk z vso vnemo in vsak dan preiskovali pisma, da li je tako. (157) Mnogi izmed njih so vero sprejeli, tudi mnogo uglednih grških žená in nemalo mož. Ko so pa tesaloniški Judje zvedeli, da je Pavel oznaniil božjo besedo tudi v Bereji, so prišli tudi tja ljudstvo razburjat in vznemirjat. Tedaj so bratje Pavla brž odpustili, da je šel do morja, Sila in Timotej pa sta ostala ondi. Kateri so spremljali Pavla, so ga pripeljali do Aten in ko so od njega prejeli naročilo za Sila in Timoteja da naj čim prej prideta k njemu, so se vrnili.

Ko ju je Pavel v Atenah (158) čakal, se mu je vzbujala huda nejevolja, ker je videl, da je mesto polno malikov. Razgovarjal se je torej v shodnici z Judi in s spreobrnjenci, vse dni pa na trgu s tistimi ki so bili slučajno tam. Tudi nekaj epikurejskih in stoiških modrijanov (159) se je prerekalo z njim. Nekateri so govorili: "Kaj neki hoče ta kvasač povedati?" Drugi pa: "Zdi se, da oznanja tuja božanstva." Kajti oznanjal je Jezusa in vstajenje. Prijeli so ga torej, peljali pred areopag (160) in govorili: "Ali bi mogli zvedeti, kakšen je novi nauk, ki ga oznanjaš? Kajti nekaj nenavadnega nudiš našim ušesom; hočemo torej zvedeti, kaj naj bo to." Vsi Atenci pa in tujci, kateri so tam bivali, niso imeli za nobeno drugo stvar več časa kakor za to, da so pravili ali poslušali kaj novega.

(157) Sami so se hoteli prepričati iz sv. pisma, ali so se res v Jezusu spolnile vse starozakonske prerokbe, kakor sta oznanjala Pavel in Sila.

(158) Atene so bile še v Pavlovi dobi svetovnoznano kulturno središče, sedež helenske znanosti in umetnosti.

(159) Epikurejci, imenovani po grškem modrijanu Epikuru, so učili, da je najvišji namen človeškega življenja uživanje. Stoiiki pa, ki so dobili ime po kraju, kjer je njih učitelj Zeno razlagal svo nauk (stoá poikile, pisan stebrenik), so oznanjali kot najvišjo srečo krepostnost, združeno z vedrostjo duha; proglasili so pa za končni ideal brezčutnost, ki se ob ničemer ne vznemirja.

(160) Areopag se je imenoval grič na zapadni strani Akropole v Atenah; tam so se izrekale sodbé za največje zločine. Pa tudi atensko vrhovno sodno in upravno oblast so imenoval areopag. Ta je imela svoj sedež v enem izmed stebrenikov na tako zvanem Lončarskem trgu, v bližini griča Areopaga. Ker je bil areopaški zbor najvišja naučna oblast v Atenah in je Pavel nastopal kot nov učitelj, je najverjetnejše, da so Pavla privedli pred to oblast, torej na trg, kjer je bil njen uradni prostor, in ne na grič Areopag.

(Nadaljevanje)

Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Novembro 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Asunción, Calle Pres. Franco esq. Chile.
Banco Germánico, Valparaiso, Calle Pratt 238.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huérfanos 833 —

Francosko, Belgijs in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., Pariz, 16 rue Lafayette.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandija.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

Naročniki iz Severne Amerike nam najenostavneje nakažejo naročnino v čeki The Chase National Bank of The City of New-York, ki ima svoje podružnice po vseh večjih severoameriških mestih. Čeki naj se glase na upravo Duhovnega življenja Buenos Aires, Argentina.

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporočila se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5925 (La Paternal)

"CLINICA DENTAL DEL PLATA" CARLOS CH. LALANNE

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO
GARANHIRANO VSE V STROKO SPADA.
Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in 14—18 h
NJA. — SPECIJALIZIRAN ZA BOLEZNI
JOŠE DELO. BREZPLAČNA POSVETOVA-
(PRELUKNJANJE) NEBA.

je kralj nekdo drug, Jezus." Tako so razdražili ljudstvo in mestne poglavarje, ki so to slišali, in izpustili so jih šele, ko so od Jazona in ostalih dobili varščino.

Bratje so pa brž ponoči odpravili Pavla in Sila v Berejo. Ko sta tja dospela, sta šla v shodnico Judov, ki pa so bili plemenitejši od tesaloniških; sprejeli so nauk z vso vnemo in vsak dan preiskovali pisma, da li je tako. (157) Mnogi izmed njih so vero sprejeli, tudi mnogo uglednih grških žená in nemalo mož. Ko so pa tesaloniški Judje zvedeli, da je Pavel oznanil božjo besedo tudi v Bereji, so prišli tudi tja ljudstvo razburjat in vznemirjat. Tedaj so bratje Pavla brž odpustili, da je šel do morja, Sila in Timotej pa sta ostala ondi. Kateri so spremljali Pavla, so ga pripeljali do Aten in ko so od njega prejeli naročilo za Sila in Timoteja da naj čim prej prideta k njemu, so se vrnili.

Ko ju je Pavel v Atenah (158) čakal, se mu je vzbujala huda nejevolja, ker je videl, da je mesto polno malikov. Razgovarjal se je torej v shodnici z Judi in s spreobrnjenci, vse dni pa na trgu s tistimi ki so bili slučajno tam. Tudi nekaj epikurejskih in stoiških modrijanov (159) se je prerekalo z njim. Nekateri so govorili: "Kaj neki hoče ta kvasoč povedati?" Drugi pa: "Zdi se, da oznanja tuja božanstva." Kajti oznanjal je Jezusa in vstajenje. Prijeli so ga torej, peljali pred areopag (160) in govorili: "Ali bi mogli zvedeti, kakšen je novi nauk, ki ga oznanjaš? Kajti nekaj nenavadnega nudiš našim ušesom; hočemo torej zvedeti, kaj naj bo to." Vsi Atenci pa in tujci, kateri so tam bivali, niso imeli za nobeno drugo stvar več časa kakor za to, da so pravili ali poslušali kaj novega.

(157) Sami so se hoteli prepričati iz sv. pisma, ali so se res v Jezusu spolnile vse starozakonske prerokbe, kakor sta oznanjala Pavel in Sila.

(158) Atene so bile še v Pavlovi dobi svetovnoznano kulturno središče, sedež helenske znanosti in umetnosti.

(159) Epikurejci, imenovani po grškem modrijanu Epikuru, so učili, da je najvišji namen človeškega življenja uživanje. Stoiiki pa, ki so dobili ime po kraju, kjer je njih učitelj Zeno razlagal svo nauk (stoá poikile, pisan stebrenik), so oznanjali kot najvišjo srečo krepostnost, združeno z vedrostjo duha; proglašali so pa za končni ideal brezčutnost, ki se ob ničemer ne vznemirja.

(160) Areopag se je imenoval grič na zapadni strani Akropole v Atenah; tam so se izrekale sodbé za največje zločine. Pa tudi atensko vrhovno sodno in upravno oblast so imenoval areopag. Ta je imela svoj sedež v enem izmed stebrenikov na tako zvanem Lončarskem trgu, v bližini griča Areopaga. Ker je bil areopaški zbor najvišja naučna oblast v Atenah in je Pavel nastopal kot nov učitelj, je najverjetnejše, da so Pavla privedli pred to oblast, torej na trg, kjer je bil njen uradni prostor, in ne na grič Areopag.

(Nadaljevanje)

Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Novembro 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Asunción, Calle Pres. Franco esq. Chile.
Banco Germánico, Valparaiso, Calle Pratt 238.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huérfanos 833 —

Francosko, Belgija in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., Parí, 16 rue Lafayette.

Holandsko: Hollandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam, Holandija.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

Naročniki iz Severne Amerike nam najenostavneje nakažejo naročnino v čekih The Chase National Bank of The City of New-York, ki ima svoje podružnice po vseh večjih severoameriških mestih. Čeki naj se glase na upravo Duhovnega življenja Buenos Aires, Argentina.

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporočila se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

"CLINICA DENTAL DEL PLATA"

CARLOS CH. LALANNE

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO
GARANTIRANO VSE V STROKO SPADA.
Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in 14—18 h
NJA. — SPECIJALIZIRAN ZA BOLEZNI
JOŠE DELO. BREZPLAČNA POSVETOVA-
(PRELUKJANJE) NEBA.

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

Av. L. N. Alem 150 - BUENOS AIRES - 25 de Mayo 149-59

Predstavnik za celo Južno Ameriko:

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE - ZAGREB

POŠTANSKE ŠTEDIONICE - BEOGRAD

ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE - LJUBLJANA

BANCO DI ROMA - GENOVA

**Pošljite Vaša denarna nakazila v stari kraj, samo tem
sigurnim potom.**

BRZOJAVNO!

Z AVIJONOM!

Z POŠTO!

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

Sigurnost! Brzina! Uslužnost! Poverjenje!